

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра основ медицини

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

декан факультету здоров'я
та фізичного виховання

Едуард СИВОХОП

“28” серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОПЕДЕВТИКА ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Освітня програма	Клінічна психологія
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Пропедевтика внутрішньої медицини» для здобувачів вищої освіти галузі знань **05 Соціальні та поведінкові науки**, спеціальності **053 Психологія**, освітньої програми «Клінічна психологія».

Розробники: Ксенія МЕЛЕГА, к. мед. н., доцентка, зав. кафедри основ медицини

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри основ медицини**

протокол № 14 від «26» червня 2024 р.

Завідувачка кафедри Ксенія МЕЛЕГА

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання

протокол № 12 від «27» червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії Фелікс ФІЛАК

© Ксенія МЕЛЕГА, 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	2	2
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3,5	3	-
	Лекції:	
	30	10
	Практичні (семінарські):	
	30	8
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: комбінований (тестування, усний)	Самостійна робота:	
	60	102

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Пропедевтика внутрішньої медицини**» є оволодіння студентами спеціальності 053 Психологія, освітньої програми «Клінічна психологія» достатнім обсягом теоретичних знань та практичних навичок стосовно оцінки симптомів та обстеження хворих з захворюваннями внутрішніх органів, при яких виявляються зміни психічних якостей людини під впливом хвороби, формування умінь інтегрувати знання з пропедевтики внутрішньої медицини в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8 Навички міжособистісної взаємодії .

ЗК9 Здатність працювати в команді.

ЗК10 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні .

ЗК11 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК):

СК 1 Здатність оперувати категоріально - понятійним апаратом психології.

СК 3 Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК 4 Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК 8 Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК 9 Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту.

СК 10 Здатність до розробки та реалізації програм, спрямованих на профілактику відхилень у соціальному та особистісному статусі, психічному розвитку людини, а також негативного впливу професійних ризиків в різних видах діяльності.

СК 11 Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК 12 Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК 14 Розуміння психологічної сутності станів здоров'я та хвороби, знання критеріїв та методів дифдіагностики для визначення психічної норми та патології.

СК 16 Розуміння закономірностей функціонування основних фізіологічних систем і психічних функцій людини у нормі та патології, чинників, що впливають на зміну психічних якостей людини під впливом хвороби.

СК 17 Розуміння зв'язку клінічної психології з суміжними сферами знання (психіатрією, психопатологією, патопсихологією, психофізіологією, нейрофізіологією, нейропсихологією, психосоматикою, наркологією, дефектологією, корекційною педагогікою, психотерапією та ін.) та використання інтегративного підходу в своїй діяльності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Пропедевтика внутрішньої медицини» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 10 Анатомія центральної нервової системи
- ОК 12 Фізіологія вищої нервової діяльності
- ОК 14 Загальна психологія
- ОК 17 Вступ до спеціальності
- ОК 19 Клінічна психологія

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Клінічна психологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПР
Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	ПР 1
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	ПР 2
Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	ПР 3
Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.	ПР 4
Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.	ПР 6
Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.	ПР 8
Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	ПР 10
Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог співрозмовника.	ПР 12
Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно - вікові особливості.	ПР 13
Відповідально ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	ПР 15
Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.	ПР 16
Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.	ПР 17
Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.	ПР 18
Володіти методами діагностики психічних процесів, станів, властивостей особистості та вміти інтерпретувати отримані дані.	ПР 19
Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість проведених інтервенцій.	ПР 20

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Пропедевтика внутрішньої медицини»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПР
Знати: принципи медичної деонтології, етичні норми поведінки клінічного психолога в клініці внутрішньої медицини; основні методи діагностики та схему клінічного обстеження хворих з патологією дихальної, серцево-судинної системи, шлунково-кишкового тракту, сечовидільної системи; клінічні симптоми та синдроми найбільш поширених захворювань внутрішніх органів, при яких можуть виявлятися різні психологічні проблеми у хворих; основні види медичної документації (зокрема, структуру історії хвороби) та основні види діагнозу.	ПР 1 ПР 3 ПР 8
Розуміти: сутність і механізм розвитку основних симптомів і синдромів при захворюваннях внутрішніх органів, спряти формуванню у здобувачів основ клінічного мислення, розпізнаванню та виявленню окремих симптомів захворювань внутрішніх органів, розумінню їх етіології та патогенезу, можливостей застосування результатів сучасних методів діагностики при обстеженні хворих з захворюваннями внутрішніх органів, ідентифікації психологічних проблем та заходів психопрофілактичної та психологічної допомоги.	ПР 2 ПР 4 ПР 6 ПР 12 ПР 15
Оволодіти: навичками проводити опитування та елементи фізикального обстеження хворих з захворюваннями внутрішніх органів, аналізувати їх результати; розвинути вміння визначати та оцінювати наявність психологічних проблем при найбільш поширених захворюваннях внутрішніх органів; інтерпретувати результатів основних лабораторних та інструментальних методів дослідження; використовувати результати клінічних обстежень для вибору адекватних засобів психологічної допомоги та контролю їх ефективності у хворих з патологією внутрішніх органів; сформувані навички спілкування із пацієнтами, членами їх родин, колегами на основі принципів медичної етики і деонтології.	ПР 12 ПР 13 ПР 16 ПР 17 ПР 19
Розвинути здатність студентів до творчого поєднання теоретичних знань і практичних навичок, використання даних клінічного обстеження пацієнтів з захворюваннями внутрішніх органів при проведенні психодіагностики, розробці програм психологічних інтервенцій та контролю проведених заходів, вживання ефективних заходів збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначення змісту запиту до супервізії; відповідального ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	ПР 1 ПР 6 ПР 12 ПР 15 ПР 18 ПР 20

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методи навчання при вивченні дисципліни

Пояснювально-ілюстративний метод. Студенти здобувають знання, слухаючи лекцію, з навчальної або методичної літератури у "готовому" вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення.

Репродуктивний метод. Застосування вивченого на основі зразка, моделі діяльності або загально прийнятих підходів під час практичних занять. Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам - в аналогічних до представленого зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладення. Використовуючи доцільні джерела й засоби під час лекційних і практичних занять, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, наводить систему доведень, порівнюючи погляди, різні

підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Здобувачі ступеня магістр стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Пошуковий, або евристичний метод. Використовується в тій чи іншій мірі у всіх формах навчальних занять та під час індивідуальної чи самостійної роботи студента. Його суть - в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань, в визначених випадках під керівництвом лектора, або на основі наведених прикладів і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі студенти на основі роботи над навчально-методичною літературою.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри, наприклад, об'єму та інтенсивності фізичного навантаження, виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- тести;
- ситуаційні задачі;
- виконання письмових завдань;
- відповіді на теоретичні питання на заняттях;
- демонстрація практичних навичок;
- групові завдання з використанням імітаційних ігор на заняттях;
- презентації результатів виконаних завдань;
- співбесіда за результатами самостійної роботи;
- іспит.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: індивідуальне усне опитування, тестовий контроль (I-II рівня), вирішення ситуаційних задач, письмовий теоретичний контроль, виконання індивідуальних та групових навчальних завдань.

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота (письмово).

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен (усно).

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною, ECTS та національною шкалами (табл.5.1).

Таблиця 5.1. Загальна шкала оцінювання: рейтингова, національна та ЄКТС

Шкала ЄКТС	Диференційована шкала	Недиференційована шкала	Мін. бал - Макс. бал
A	Відмінно	Зараховано	90-100
B	Добре		82-89
C			74-81
B	Задовільно	64-73	
E		60-63	
Fx	Незадовільно	Не зараховано	35-59
F			0-34

Таблиця 5.2. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2 ... – теми

Таблиця 5.3. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	T9	T10	50	100
10	10	10	10	10		

T6, T7 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	8	20	7	20
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)	-	-	-	-
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	-	-	-	-
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	8	10	7	10
Виконання завдань самостійної роботи	8	20	7	20
Презентація	-	-	-	-
Реферат	-	-	-	-
Есе	-	-	-	-
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії модульного поточного оцінювання

Поточне модульне оцінювання проводиться шляхом проведення тестового контролю знань на заняттях, опитування студентів під час занять, виконання практичних індивідуальних і групових навчальних завдань, перевірки конспектів лекцій та домашніх завдань, аналізу відвідування та відробок пропущених занять. В ході поточного контролю, за кожен вид навчальної роботи студент отримує оцінку за національною чотирибальною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), яка потім переводиться у рейтингові бали.

При оцінюванні засвоєння матеріалу кожного заняття модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою з використанням таких критеріїв оцінювання.

Оцінка «відмінно» виставляється за умови, якщо студент знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні точні

та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує тестові і ситуаційні задачі, а також виконує практичні завдання будь-якого рівня складності.

Оцінка «добре» виставляється, якщо студент знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно і систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка «задовільно» ставиться студентові на основі знання всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Студент спроможний вирішувати спрощені завдання за допомогою навідних питань; частково вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі в ряді простих випадків; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені прості запитання відповідає вірно.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і уміння студента є нижчими за критерії задовільної оцінки.

У робочій програмі був застосований такий принцип конвертації традиційної системи оцінювання в бали (таблиця 5.4):

Таблиця 5.4

Конвертація традиційної системи оцінювання в бали:

Традиційна оцінка	Конвертація у бали
«5»	10-8
«4»	7-5
«3»	4-2
«2»	1 (0 балів за знання та 1 бал – за присутність на занятті)

Відпрацювання пропущених практичних занять здійснюється згідно графіка відробок у визначений час в чергових викладачів. При цьому потрібно показати написаний від руки конспект з пропущеної теми, пройти тестовий контроль та усно відповісти на поставлені питання, виконати практичне завдання, визначене викладачем (напр., продемонструвати певний метод клінічного обстеження пацієнта).

Оцінювання самостійної роботи студентів:

Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при змістовому та підсумковому модульному контролі.

Кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи студента залежить від її обсягу і значимості, але не більше 20 балів. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Бали	Критерії оцінювання
20-18	Студент повною мірою розкриває питання, винесені для самостійного опрацювання, вільно оперує поняттями і науковою термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми і здатний аргументовано її доводити.
17-12	Загалом матеріал самостійної роботи викладений достатньо повно, але студент припускається певних помилок при виконанні завдань,

	винесених для самостійного опрацювання, трапляються неточності, деякі питання розкриті неповністю.
11-6	Студент неповністю розкриває питання, винесені для самостійного опрацювання, слабо розуміє їх сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно, непослідовно.
5-1	Виконана робота виглядає нашвидку зробленою чи незакінченою. Наявні значні фактичні помилки, незрозумілості, нерозуміння теми або невідповідність викладеного матеріалу передбаченій темі для самостійного опрацювання.

Таким чином, оцінка за модульне поточне оцінювання складається з оцінок за тестовий контроль на заняттях (1-10 балів), усної відповіді на теоретичні питання (1-10 балів), оцінок за виконання практичних індивідуальних та групових завдань на заняттях (1-10 балів), самостійної роботи студента (1-20 балів). Максимальна оцінка за модульне поточне оцінювання складає 50 балів (табл.5.5).

Таблиця 5.5. Шкала модульного поточного оцінювання з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Змістовий модуль 1, 2	
	Кількість балів	Максимальна кількість балів
Тестовий контроль знань на заняттях (<i>середня оцінка за результатами тестів</i>)	1-10	10
Усна відповідь на теоретичні питання (<i>середня оцінка за результатами відповідей</i>)	1-10	10
Виконання практичних індивідуальних та групових завдань на заняттях (<i>середня оцінка за результатами виконання завдань</i>)	1-10	10
Самостійна робота (<i>за якість виконаних самостійно завдань</i>)	1 -20	20
Разом		50

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Упродовж семестру з дисципліни проводиться 2 модульні контрольні роботи (МКР). МКР проводиться наприкінці кожного змістового модулю і складається з вирішення тестових завдань, ситуаційних задач, відповіді на теоретичні питання (додаток 1). До МКР допускаються всі студенти. На виконання письмової МКР відводиться до двох академічних годин. Кожен студент виконує окремий варіант завдань. В кожному варіанті є 10 тестових завдань, 1 теоретичне питання, 1 ситуаційна задача. На кожне тестове питання дається 5 варіантів відповідей. Правильними можуть бути від однієї до 5 відповідей. Правильна відповідь за кожний окремий тест оцінюється в 3 бали (максимально 30 балів), за теоретичне питання та ситуаційну задачу у 10 балів (максимально 20 балів). За допомогою письмової МКР оцінюється ступінь опанування пройденого матеріалу за максимальною рейтинговою оцінкою – 50 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий модульний контроль з дисципліни проводиться у вигляді екзамену наприкінці 3 семестру навчання і дає можливість визначити кінцевий ступінь рівня і якості засвоєння студентами теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з даної дисципліни. Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю становить 100 балів.

Підсумкова модульна оцінка з навчальної дисципліни визначається як середнє арифметичне результатів 2-х змістових модулів та виставляється за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою. Переведення даних 100-бальної шкали у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС здійснюється в порядку, зазначеному в таблиці 5.1.

Студенти, підсумкова модульна оцінка яких становить 35-59 балів, зобов'язані пройти підсумковий (семестровий) контроль у формі заліку, що передбачено робочим навчальним планом.

Під час проведення заліків керуються наступними критеріями оцінок:

90-100 балів (A) заслугоує студент, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

82-89 балів (B) заслугоує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

74-81 бал (C) заслугоує студент, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

64-73 бали (D) заслугоує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

60-63 бали (E) заслугоує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

35-59 балів (FX) виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

менше 35 балів (F) – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ВСТУП ДО КЛІНІКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ, СИМПТОМАТИКА ЗАХВОРЮВАНЬ ДИХАЛЬНОЇ ТА СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ

Тема 1. Вступ до клініки внутрішньої медицини. Загальні методологічні аспекти діагностики. Схема та методи клінічного обстеження хворого.

Тема 2. Анатомо-фізіологічні особливості та методи дослідження органів дихання.

Тема 3. Симптоматика найбільш поширених захворювань органів дихання.

Тема 4. Анатомо-фізіологічні особливості та методи дослідження серцево-судинної системи.

Тема 5. Симптоматика найбільш поширених захворювань серцево-судинної системи.

Змістовий модуль 2. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ, СИМПТОМАТИКА ЗАХВОРЮВАНЬ ТРАВНОЇ СИСТЕМИ, ОРГАНІВ СЕЧОВИДІЛЕННЯ, КРОВОТВОРЕННЯ ТА ЕНДОКРИННОЇ СИСТЕМИ

Тема 6. Анатомо-фізіологічні особливості та методи дослідження травної системи.

Тема 7. Симптоматика найбільш поширених захворювань шлунково-кишкового тракту.

Тема 8. Анатомо-фізіологічні особливості, методи дослідження, симптоматика найбільш поширених захворювань жовчного міхура, печінки, підшлункової залози.

Тема 9. Анатомо-фізіологічні особливості, методи дослідження, симптоматика найбільш поширених захворювань органів сечовиділення.

Тема 10. Анатомо-фізіологічні особливості, методи дослідження, симптоматика найбільш поширених захворювань ендокринної системи.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1												
Вступ до клініки внутрішньої медицини. Методи дослідження, симптоматика захворювань дихальної та серцево-судинної системи												
Тема 1. Вступ до клініки внутрішньої медицини. Загальні методологічні аспекти діагностики. Схема та методи клінічного обстеження хворого.	14	4	4			6	12	2				10
Тема 2. Анатомо-фізіологічні особливості та методи дослідження органів дихання.	12	4	2			6	12	2				10
Тема 3. Симптоматика найбільш поширених захворювань органів дихання.	10	2	2			6	12		2			10

Тема 4. Анатомо-фізіологічні особливості та методи дослідження серцево-судинної системи.	14	4	4			6	13	2	1			10
Тема 5. Симптоматика найбільш поширених захворювань серцево-судинної системи.	10	2	2			6	11		1			10
Модульна контрольна робота № 1	2		2									
Разом за змістовим модулем 1	62	16	16			30	60	6	4			50
Змістовий модуль 2												
Методи дослідження, симптоматика захворювань травної системи, органів сечовиділення, кровотворення та ендокринної системи												
Тема 6. Анатомо-фізіологічні особливості та методи дослідження травної системи.	14	4	4			6	13	2	1			10
Тема 7. Симптоматика найбільш поширених захворювань шлунково-кишкового тракту.	10	2	2			6	13		1			12
Тема 8. Анатомо-фізіологічні особливості, методи дослідження, симптоматика найбільш поширених захворювань жовчного міхура, печінки, підшлункової залози.	12	4	2			6	13	2	1			10
Тема 9. Анатомо-фізіологічні особливості, методи дослідження, симптоматика найбільш поширених захворювань органів сечовиділення.	10	2	2			6	11		1			10
Тема 10. Анатомо-фізіологічні особливості, методи дослідження, симптоматика найбільш поширених захворювань ендокринної системи.	10	2	2			6	10					10
Модульна контрольна робота № 2	2		2									
Разом за змістовим модулем 2	58	14	14			30	60	4	4			52
Усього годин	120	30	30			60	120	10	8			102

6.3. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денне	Заочне
Змістовий модуль 1			
Вступ до клініки внутрішньої медицини. Методи дослідження, симптоматика захворювань дихальної та серцево-судинної системи			
1.	Вступ до клініки внутрішньої медицини. Загальні методологічні аспекти діагностики	2	1
2.	Об'єктивні методи клінічного обстеження хворого в клініці внутрішньої медицини.	2	1

3.	Анатомо-фізіологічні особливості органів дихання та основні симптоми захворювань дихальної системи.	2	1
4.	Схема клінічного обстеження та методи дослідження органів дихання.	2	1
5.	Симптоматика найбільш поширених захворювань органів дихання	2	
6.	Анатомо-фізіологічні особливості та основні симптоми захворювань серцево-судинної системи	2	1
7.	Схема клінічного обстеження та методи дослідження серцево-судинної системи.	2	1
8.	Симптоматика найбільш поширених захворювань серцево-судинної системи.	2	
	Разом за 1 ЗМ	16	6
Змістовий модуль 2			
Методи дослідження, симптоматика захворювань травної системи, органів сечовиділення, кровотворення та ендокринної системи			
9.	Анатомо-фізіологічні особливості та основні симптоми захворювань травної системи.	2	1
10.	Схема клінічного обстеження та методи дослідження травної системи.	2	1
11.	Симптоматика найбільш поширених захворювань шлунково-кишкового тракту.	2 19.10	
12.	Анатомо-фізіологічні особливості та основні симптоми захворювань печінки, жовчного міхура, підшлункової залози	2 21.10	1
13.	Симптоматика найбільш поширених захворювань жовчного міхура, печінки, підшлункової залози	2 26.10	1
14.	Анатомо-фізіологічні особливості, методи дослідження, симптоматика найбільш поширених захворювань органів сечовиділення.	2 02.11	
15.	Анатомо-фізіологічні особливості, методи дослідження, симптоматика найбільш поширених захворювань ендокринної системи.	2 04.11	
	Разом за 2 ЗМ	14	4
	Всього	30	10

6.4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кільк. год.	
		Денне	Заочне
Змістовий модуль 1			
Вступ до клініки внутрішньої медицини. Методи дослідження, основні клінічні симптоми та синдроми при захворюваннях дихальної та серцево-судинної системи			
1.	Схема обстеження хворого в клініці внутрішньої медицини. Методика розпитування пацієнта (збирання скарг та анамнезу).	2	
2.	Об'єктивні методи обстеження хворого при захворюваннях внутрішніх органів (огляд хворого)	2	
3.	Анатомо-фізіологічні особливості та методи дослідження дихальної системи.	2	
4.	Симптоматика найбільш поширених захворювань органів дихання.	2	2
5.	Анатомо-фізіологічні особливості та основні симптоми захворювань серцево-судинної системи.	2	
6.	Схема клінічного обстеження та методи дослідження серцево-судинної системи.	2	1
7.	Симптоматика найбільш поширених захворювань серцево-судинної системи.	2	1
8.	Модульна контрольна робота № 1	2	
	Разом за 1 ЗМ	16	4
Змістовий модуль 2			
Методи дослідження, основні клінічні симптоми та синдроми при захворюваннях шлунково-кишкового тракту, гепатобіліарної та сечовидільної системи			
9.	Анатомо-фізіологічні особливості, основні симптоми та методи дослідження захворювань органів травлення	2	
10.	Симптоматика найбільш поширених захворювань шлунково-кишкового тракту.	2	1
11.	Анатомо-фізіологічні особливості, основні симптоми та методи дослідження захворювань жовчного міхура, печінки, підшлункової залози.	2 21.10	1
12.	Симптоматика найбільш поширених захворювань жовчного міхура, печінки, підшлункової залози.	2 22.10	1
13.	Анатомо-фізіологічні особливості, методи дослідження, симптоматика найбільш поширених захворювань органів сечовиділення.	2 28.10	1
14.	Анатомо-фізіологічні особливості, методи дослідження, симптоматика найбільш поширених захворювань ендокринної системи.	2 29.10	
15.	Модульна контрольна робота № 2	2	
	Разом за 2 ЗМ	14	4

	Всього	30	8
--	---------------	-----------	----------

6.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин	
		Денне	Заочне
Змістовий модуль 1. Вступ до клініки внутрішньої медицини. Методи дослідження, симптоматика захворювань дихальної та серцево-судинної системи			
1.	Тема 1. Вступ до клініки внутрішніх хвороб. Загальні методологічні аспекти діагностики. Схема та методи клінічного обстеження хворого. Етичні та деонтологічні аспекти спілкування з пацієнтом в клініці внутрішніх хвороб. Поняття ятрогенії. Методика розпитування, особливості психотерапевтичного підходу до пацієнта, порядок і правила збору скарг та анамнезу захворювання і анамнезу життя за схемою. Письмове оформлення зібраного анамнезу обстеженого пацієнта. Основні методи фізикального обстеження пацієнта при захворюваннях внутрішніх органів (огляд, пальпація, перкусія, аускультация). Сучасні лабораторно-інструментальні методи діагностики, їх значення.	6	10
2.	Тема 2. Анатомо-фізіологічні особливості та методи дослідження органів дихання Короткі анатомо-фізіологічні дані про органи дихання. Методи клінічного обстеження хворих з захворюваннями органів дихання (розпитування (збирання анамнезу), огляд, пальпація, перкусія, аускультация). Лабораторні та інструментальні методи дослідження. Основні клінічні синдроми.	6	10
3.	Тема 3. Симптоматика найбільш поширених захворювань органів дихання. Основні симптоми, синдроми та діагностичні ознаки найбільш поширених захворювань органів дихання: бронхіту (гострого та хронічного), пневмонії, плевриту, бронхіальної астми, хронічного обструктивного захворювання легень (ХОЗЛ), раку легень. Прояви психологічних проблем у хворих з захворюваннями органів дихання:	6	10
4.	Тема 4. Анатомо-фізіологічні особливості та методи дослідження серцево-судинної системи. Короткі анатомо-фізіологічні дані про серцево-судинну систему (ССС). Методи клінічного обстеження хворих з захворюваннями ССС (розпитування (збирання анамнезу), огляд, пальпація, перкусія, аускультация). Лабораторні та інструментальні методи дослідження. Основні клінічні синдроми.	6	10
5.	Тема 5. Симптоматика найбільш поширених захворювань серцево-судинної системи. Основні симптоми, синдроми та діагностичні ознаки найбільш поширених захворювань ССС: атеросклерозу, ішемічної хвороби серця, гіпертонічної хвороби, нейроциркуляторної дистонії (НЦД), ревматизму, набутих вад серця. Прояви психологічних проблем у хворих з захворюваннями ССС.	6	10
	Разом за ЗМ 1	30	50
Змістовий модуль 2. Методи дослідження, симптоматика захворювань травної системи, органів сечовиділення, кровотворення та ендокринної системи			
6.	Тема 6. Анатомо-фізіологічні особливості та методи дослідження травної системи. Короткі анатомо-фізіологічні дані про органи травлення. Методи клінічного обстеження хворих з захворюваннями органів травлення (розпитування (збирання анамнезу), огляд, пальпація, перкусія, аускультация). Лабораторні та інструментальні методи дослідження. Основні клінічні синдроми.	6	10
7.	Тема 7. Симптоматика найбільш поширених захворювань шлунково-кишкового тракту. Основні симптоми, синдроми та діагностичні ознаки найбільш поширених захворювань шлунково-кишкового тракту: гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби (ГЕРХ), функціональної диспепсії, гастриту, виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки, раку шлунка, ентериту, коліту, синдрому подразненого кишечника (СПК), раку кишечника. Прояви психологічних проблем у хворих з захворюваннями органів травлення.	6	12

8.	Тема 8. Анатомо-фізіологічні особливості, методи дослідження, симптоматика найбільш поширених захворювань жовчного міхура, печінки, підшлункової залози. Короткі анатомо-фізіологічні дані про жовчний міхур, печінку, підшлункову залозу. Методи клінічного обстеження хворих з захворюваннями жовчного міхура, печінки, підшлункової залози (розпитування (збирання анамнезу), огляд, пальпація, перкусія, аускультация). Лабораторні та інструментальні методи дослідження. Основні симптоми, синдроми та діагностичні ознаки найбільш поширених захворювань жовчного міхура, печінки, підшлункової залози: функціональних порушень жовчного міхура, холециститу, гепатиту, цирозу, раку печінки, панкреатиту, раку підшлункової залози. Прояви психологічних проблем у хворих з захворюваннями органів травлення.	6	10
9.	Тема 9. Анатомо-фізіологічні особливості, методи дослідження, симптоматика найбільш поширених захворювань органів сечовиділення. Короткі анатомо-фізіологічні дані про органи сечовиділення. Методи клінічного обстеження хворих з захворюваннями органів сечовиділення (розпитування (збирання анамнезу), огляд, пальпація, перкусія, аускультация). Лабораторні та інструментальні методи дослідження. Показники клінічного аналізу сечі в нормі і при патології, особливості сечового синдрому. Основні клінічні синдроми. Основні симптоми, синдроми та діагностичні ознаки найбільш поширених захворювань органів сечовиділення: циститу, пієлонефриту, гломерулонефриту, раку нирки. Прояви психологічних проблем у хворих з захворюваннями органів сечовиділення.	6	10
10.	Тема 10. Анатомо-фізіологічні особливості, методи дослідження, симптоматика найбільш поширених захворювань ендокринної системи. Короткі анатомо-фізіологічні дані про ендокринну систему. Методи клінічного обстеження хворих з захворюваннями ендокринної системи (розпитування (збирання анамнезу), огляд, пальпація, перкусія, аускультация). Лабораторні та інструментальні методи дослідження. Основні клінічні синдроми. Основні симптоми, синдроми та діагностичні ознаки найбільш поширених захворювань ендокринної системи: гіпертиреозу, гіпотиреозу, цукрового діабету, ожиріння, хвороби Аддісона, Прояви психологічних проблем у хворих з захворюваннями ендокринної системи.	6	10
	Разом за ЗМ 2	30	52
	Всього	60	102

Примітка. Самостійна робота виконується студентом у вигляді конспекту згідно визначених завдань у навчальному зошиті з дисципліни

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Обладнання: мультимедійне обладнання, прилади для оцінки фізіологічних та клінічних показників (тонометри; фонендоскопи, пульсометри; пульсоксиметри; спірометри портативні; вимірвальні сантиметрові стрічки).

Методичне забезпечення: конспект лекцій з дисципліни; методичні рекомендації до лабораторних занять з дисципліни:

1) Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Пропедевтика внутрішньої медицини» для підготовки здобувачів освітньої програми «Клінічна психологія» / Укладач: к.мед.н., доцент Мелега К.П. Ужгород, 2022. 98 с.

а також схеми, таблиці, малюнки, презентації; інструктивно-методичні матеріали для проміжного і підсумкового контролю знань; критерії модульно-рейтингового оцінювання знань із навчальної дисципліни.

Програмне забезпечення: інструментарій системи електронного навчання Moodle сайту електронного навчання ДВНЗ «УжНУ» (<https://moodle.uzhnu.edu.ua>), що дозволяє створювати електронні навчальні курси й надавати здобувачам доступ до них за допомогою глобальної мережі Інтернет, організовуючи навчання за принципом «будь-де та будь-коли», в тому числі за дистанційною формою (напр., в умовах карантину та інших надзвичайних ситуацій). Для організації дистанційного навчання студентів використовується також пакет додатків Google Workspace: Google Meet для відеозв'язку при проведенні лекцій, практичних занять, консультацій, контрольних заходів тощо; Google Пошта, Диск, Календар, Клас, Чат тощо.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник / Ю.І. Децик, О.Г. Яворський, Є.М. Нейко та ін.; за ред. проф. О.Г. Яворського. 4-є вид., виправл. і допов. К.: ВСВ «Медицина», 2016. 552 с.
2. Ковальова О.М. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник / О.М. Ковальова, Н.А. Сафаргаліна – Корнілова. К.: ВСВ «Медицина», 2010. 720 с.
3. Пропедевтика внутрішньої медицини / За ред. В.Ф. Москаленка, І.І. Сахарчука. К.: Книга плюс, 2007. 632 с.
4. Щуліпенко І.М. Пропедевтика внутрішньої медицини : Загальна семіотика і діагностика : навч. посібник / І.М. Щуліпенко. К.: Медицина, 2008. 304 с.
5. Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Пропедевтика внутрішньої медицини» для підготовки здобувачів освітньої програми «Клінічна психологія» / Укладач: к.мед.н., доцент Мелега К.П. Ужгород, 2022. 98 с.

Додаткова

1. Деонтологія та етика в клінічній практиці : навчальний посібник. Ч. 2 / С. І. Треумова, Є. Є. Петров, Ю. Г. Бурмак, Т.А. Трибрат. Полтава : Техсервіс, 2017. 375 с.
2. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник для студентів стомат. фак. вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації / за ред. М. С. Расіна ; К. О. Бобкович, Є. І. Дзись, В. М. Жебель та ін. - Вінниця : Нова книга, 2014. 207 с.
3. Яворський О. Г. Пропедевтика внутрішньої медицини у запитаннях і відповідях : [навчальний посібник для студентів вищих мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації] / О.Г. Яворський, Л.В. Ющик. К. : Здоров'я, 2003. 279 с.
4. Пропедевтика внутрішньої медицини з доглядом за терапевтичними хворими / За заг. ред. А.В. Спішина. Тернопіль: Укрмедкнига, 2001. 768 с.
5. Навчальний посібник з внутрішньої медицини: Навч. посіб. для мед. ВНЗ I—III рівн. акред. Затверджено МОЗ / Фойняк В.М., Бондаренко А.Д., Діденко О.М., Шаповал Н.Л. К., 2010. 248 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Навчально-методичні матеріали навчального курсу «Пропедевтика внутрішньої медицини» на сайті електронного навчання ДВНЗ «УжНУ». URL: <https://moodle.uzhnu.edu.ua/course/view.php?id=757¬ifieditingon=1>
2. Робоча програма дисципліни «Пропедевтика внутрішньої медицини» на інфоцентрі ДВНЗ «УжНУ». URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/59217>
3. Empendium / Портал для лікарів / Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини. URL: <https://empendium.com/ua/>

Питання для контролю теоретичної успішності
Змістовий модуль 1

1. Сутність, мета і значення дисципліни «Пропедевтика внутрішньої медицини».
2. Дайте визначення понять «здоров'я», «хвороба», «етіологія», «патогенез».
3. Що таке діагностика? Мета та основні складові діагностики.
4. Що таке симптом і синдром захворювання? Які симптоми можна виділити.
5. Які клінічні методи обстеження хворого Вам відомі? Коротко охарактеризуйте.
6. Окресліть схему (етапи) клінічного обстеження хворого.
7. З іменами яких видатних учених пов'язують появу та розвиток окремих клінічних методів обстеження хворих?
8. Що таке діагноз? Яка структура клінічного діагнозу?
9. Що таке історія хвороби, її значення?
10. Що таке медична етика, її значення?
11. Що таке медична деонтологія? Основні деонтологічні вимоги до працівників охорони здоров'я.
12. Яка сутність поняття «ятрогенія»?
13. Що таке анамнез? Назвіть складові частини анамнезу.
14. Що таке огляд хворого та до якої групи діагностичних методів він належить?
15. Яка послідовність проведення загального огляду хворого?
16. Які різновиди загального стану хворого вам відомі? Дайте їх характеристику.
17. Які бувають порушення свідомості? Дати їм характеристику.
18. Що таке вимушене положення хворого та при яких захворюваннях воно зустрічається?
19. Які існують конституціональні типи та їх характеристика?
20. На що слід звертати увагу при огляді шкіри? Як може змінюватися колір шкіри та при яких захворюваннях?
21. Які бувають зміни кісткового апарату та при яких захворюваннях вони спостерігаються?
22. Яка мета огляду окремих ділянок тіла? У якій послідовності проводиться огляд окремих ділянок тіла?
23. Яка послідовність огляду голови? Назвіть відомі Вам зміни розмірів та форми голови.
24. Які бувають патологічні типи обличчя та при якій патології вони зустрічаються?
25. Яка послідовність проведення огляду кінцівок. Що являють собою симптоми „барабаних паличок” та „годинникових скелець”? Коли вони з'являються?
26. Анатомічні особливості органів дихання.
27. Функціональні особливості дихальної системи.
28. Назвіть і коротко охарактеризуйте основні скарги, які можуть пред'являти хворі із захворюваннями органів дихання.
29. Охарактеризуйте задишку і кашель як симптоми захворювань органів дихання.
30. Які існують форми нормальної грудної клітки? Чим визначається належність грудної клітки до того чи іншого типу?
31. Які патологічні форми грудної клітки? При яких захворюваннях вони зустрічаються?
32. Які є типи викривлення грудного відділу хребта?
33. Що таке динамічний огляд грудної клітки? Яка послідовність його проведення?
34. Яка нормальна частота дихання? Що таке тахіпное, брадипное, дихання Чейн-Стокса, Біота, Куссмауля?
35. Значення пальпації грудної клітки в діагностиці захворювань органів дихання. Як визначають резистентність грудної клітки за допомогою пальпації?
36. Що таке голосове тремтіння, як його визначити? В яких випадках голосове тремтіння буває посиленим, послабленим, відсутнім?
37. Що таке порівняльна перкусія легень? Які правила порівняльної перкусії легень?
38. Які правила топографічної перкусії легень? Топографічні лінії на поверхні грудної клітки, орієнтири їх проходження.
39. Що таке екскурсія легень, як вона може змінюватись при патології органів дихання?

40. Які правила аускультативної легень? Що таке основні і додаткові дихальні шуми?
41. Які аускультативні особливості везикулярного дихання? Які бувають зміни везикулярного дихання і їх діагностичне значення?
42. Які аускультативні особливості бронхіального дихання? Що таке патологічне і фізіологічне бронхіальне дихання?
43. Що таке бронхофонія? Методика її визначення.
44. Що таке хрипи, коли вони виникають? Як класифікують хрипи?
45. Які лабораторні методи дослідження найбільш інформативні при захворюваннях органів дихання?
46. Які інструментальні методи дослідження найбільш інформативні при захворюваннях органів дихання?
47. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки бронхіту (гострого і хронічного).
48. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки пневмонії.
49. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки плевриту (сухого та ексудативного).
50. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки бронхіальної астми та ХОЗЛ.
51. Назвіть основні діагностичні ознаки синдрому дихальної недостатності.
52. Анатомічні особливості серцево-судинної системи.
53. Функціональні особливості серцево-судинної системи.
54. Які скарги у хворого на серцево-судинну патологію можна встановити при розпитуванні?
55. Які дані загального огляду мають діагностичне значення при серцево-судинних захворюваннях?
56. Що таке верхівковий поштовх? Які властивості верхівкового поштовху визначаються пальпаторно? Як змінюються властивості верхівкового поштовху при вираженій гіпертрофії лівого шлуночка?
57. Що таке серцевий горб та «серцевий» поштовх, про що він свідчить?
58. Що таке симптом «котячого муркотіння», яким методом та коли він виявляється?
59. Загальні правила і методика вислуховання серця. Місця найкращого вислуховування тонів серця.
60. Які патологічні тони і шуми серця можна вислухати при захворюваннях ССС?
61. Що таке артеріальний пульс? Вказати точки для пальпації і вивчення властивостей пульсу. Які властивості пульсу визначаються при його пальпації?
62. Як визначити частоту пульсу? Як називається та коли виникає збільшення та зменшення частоти пульсу?
63. Що таке напруження і наповнення пульсу? Від яких параметрів воно залежить? Як визначається?
64. Що таке дефіцит пульсу? При яких патологічних станах виникає?
65. Перерахувати правила вимірювання АТ на верхніх кінцівках. Назвати критерії визначення нормального АТ.
66. Що таке артеріальна гіпертензія? Які ступені артеріальної гіпертензії розрізняють?
67. Які інструментальні методи дослідження найбільш інформативні при захворюваннях серцево-судинної системи?
68. Які лабораторні методи дослідження найбільш інформативні при захворюваннях серцево-судинної системи?
69. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки ішемічної хвороби серця та її форм (стенокардії та інфаркту міокарда).
70. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки нейроциркуляторної дистонії (НЦД),
71. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки гіпертонічної хвороби.
72. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки ревматизму і набутих вад серця.
73. Назвіть основні діагностичні ознаки синдрому серцевої недостатності.

Змістовий модуль 2

1. Анатомічні особливості органів травлення (стравоходу, шлунка, кишечника, жовчного міхура, печінки, підшлункової залози).
2. Функціональні особливості органів травлення (стравоходу, шлунка, кишечника, жовчного міхура, печінки, підшлункової залози).
3. Яка схема та основні методи обстеження хворих з патологією шлунково-кишкового тракту (ШКТ)?
4. Які основні синдроми можна виявити при опитуванні хворих із патологією ШКТ?
5. Охарактеризуйте больовий синдром при захворюваннях ШКТ?
6. Охарактеризуйте диспепсичний синдром при захворюваннях ШКТ?
7. Охарактеризуйте астеновегетативний синдром при захворюваннях ШКТ?
8. Які особливості скарг хворих при захворюваннях стравоходу?
9. Які особливості скарг хворих при захворюваннях шлунка?
10. Які особливості скарг хворих при захворюваннях кишечника?
11. Охарактеризуйте скарги хворих при захворюваннях жовчного міхура та жовчовивідних шляхів.
12. Охарактеризуйте скарги хворих при захворюваннях печінки.
13. Охарактеризуйте скарги хворих при захворюваннях підшлункової залози.
14. Яке діагностичне значення має загальний огляд при обстеженні хворого з патологією травної системи?
15. Яка сутність і значення методики поверхневої пальпації живота? У чому полягає сутність симптому Щоткіна-Блюмберга?
16. Які мета і значення глибокої ковзної методичної пальпації органів черевної порожнини за методом В.П.Образцова й М.Д.Стражеска?
17. Яким методом можна визначити розмір печінки?
18. Які інструментальні методи дослідження найбільш інформативні при захворюваннях ШКТ?
19. Які лабораторні методи дослідження найбільш інформативні при захворюваннях ШКТ?
20. У чому сутність і клінічні ознаки синдрому жовтяниці?
21. У чому сутність синдрому «гострого живота»?
22. У чому сутність і клінічні ознаки синдрому портальної гіпертензії?
23. У чому сутність і клінічні ознаки синдрому печінкової недостатності?
24. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби (ГЕРХ), функціональної диспепсії,
25. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки гастриту (гострого та хронічного).
26. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки.
27. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки ентериту, коліту, синдрому подразненого кишечника (СПК).
28. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки функціональних порушень жовчного міхура та холециститу (гострого і хронічного).
29. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки гепатиту та цирозу печінки.
30. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки панкреатиту (гострого та хронічного).
31. Анатомічні особливості органів сечовиділення.
32. Функціональні особливості органів сечовиділення.
33. Охарактеризуйте скарги хворих при захворюваннях нирок.
34. Які порушення сечовиділення можуть спостерігатись при патології нирок?
35. Які патологічні ознаки захворювань сечовидільної системи можна виявити при огляді?
36. Що можна виявити при пальпації та перкусії нирок? Як визначити позитивний симптом Пастернацького?
37. Назвіть лабораторні методи дослідження при захворюваннях сечовидільної системи та їх значення.
38. Які показники клінічного аналізу сечі в нормі, які зміни можуть спостерігатись при різних захворюваннях органів сечовиділення?

39. Назвіть інструментальні методи дослідження при захворюваннях сечовидільної системи та їх значення.
40. У чому сутність і ознаки сечового синдрому?
41. У чому сутність і ознаки набрякового синдрому?
42. У чому сутність і ознаки синдрому ниркової недостатності?
43. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки пієлонефриту (гострого та хронічного).
44. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки гломерулонефриту (гострого та хронічного).
45. Анатомічні особливості органів кровотворення.
46. Функціональні особливості органів кровотворення.
47. Охарактеризуйте скарги хворих при захворюваннях печінки.
48. Які скарги у хворого з захворюваннями органів кровотворення можна встановити при розпитуванні?
49. Які дані загального огляду мають діагностичне значення при захворюваннях органів кровотворення?
50. Які дані пальпації, перкусії та аускультатії мають діагностичне значення при захворюваннях органів кровотворення?
51. Які показники клінічного аналізу крові в нормі, які зміни можуть спостерігатись при різних захворюваннях органів кровотворення?
52. Назвіть лабораторні методи дослідження при захворюваннях органів кровотворення та їх значення.
53. Які показники клінічного аналізу крові в нормі, які зміни можуть спостерігатись при різних захворюваннях органів кровотворення?
54. Назвіть інструментальні методи дослідження при захворюваннях органів кровотворення та їх значення.
55. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки анемії різних типів.
56. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки лейкозів.
57. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки лімфогранулематозу,
58. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки геморагічного діатезу.
59. Анатомічні особливості залоз внутрішньої секреції.
60. Функціональні особливості залоз внутрішньої секреції.
61. Охарактеризуйте скарги хворих при ендокринних захворюваннях.
62. Які патологічні ознаки ендокринних захворювань можна виявити при огляді?
63. Назвіть лабораторні методи дослідження при ендокринних захворюваннях та їх значення.
64. Назвіть інструментальні методи дослідження при ендокринних захворюваннях та їх значення.
65. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки гіпертиреозу.
66. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки гіпотиреозу.
67. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки цукрового діабету.
68. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки ожиріння.
69. Назвіть основні симптоми та діагностичні ознаки хвороби Аддісона.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)